

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.—; " 4.50
za četrt leta " 1.50; " 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbo brez priloge, naročnine se upravnštvo ne odira.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8. vsaki vrasica v petiti; za naslove z dohodnimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtince itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je meč.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku četrtega četrtletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponové svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gmotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta " 3.—
za četrt leta " 1.50

Uredništvo in upravnštvo.

Iz delegacije.

V seji dne 17. t. m. izjavil se je istreki delegat, g. Vekoslav Spinčić, nastopno:

Visoka delegacija!

Izprosil sem si besedo, da čisto na kratko in priprosto podam izjavo, iz koje se da tolmačiti moje glasovanje o tem predmetu (Vnanja politika. Op. ur.) ne glede na izvršno argumentacijo veleocenjenega gospoda druga Eima.

To je v ozki zvezi z našo notranjo uredbo in upravo.

Hrvatje in Slovenci, iz kojih srede sem bil jaz izvoljen, nimajo v mnogih deželah in okrajih potrebnih šol, niti narodnih, ampak so prisiljeni zahajati v nemške in italijanske.

Njihov jezik se malo ali nič ne rabi po uradih, ampak mesto tega nemški ali italijanski; ta poslednji po Primorskem, osobito v moji rodni zemlji Istri, v toliki meri, da se Italijani sklicujejo na njega uporabo pri c. kr. uradih, kadar hočejo dokazati italijanstvo pokrajine.

Zanemarja se njihova duševna in materialna kultura.

Drži se jih razdeljene, razcepljene, ter ovira se jih po raznih krajih preraselimi načini, da ne dosežejo svoja sveta prava; z jedne strani se germanizirajo, z druge italijančijo — uničujejo se polagoma.

Ker se gre s tem na jedni strani nujno na roko onim, koji hočejo Germanijo do Adrije, z druge strani onim, koji prijavljajo Primorje in del Kranjske Italiji; ker se s tem dela proti samemu obstanku Hrvatov in Slovencev;

ker bi s tem v bližnji ali daljni bodočnosti utegnile škodo trpeti koristi naše države;

in ker vnanja politika upliva na notranjo ter jo pospešuje;

po svoji vednosti in zavesti ne morem odobravati te politike ter hočem glasovati proti njej.

Delegat dr. A. Gregorčič pa se je izjavil nastopno:

Visoka delegacija!

Ker se je že od mnogo strani tega visokega zbora govorilo o zunanji politiki avstro-ogerske monarhije, naj bo tudi meni dovoljeno, da izpregovorim nekoliko besedij v tej zadevi.

Nimam sicer formalnega pooblastila, da bi govoril v imenu vseh Slovencev, vendar menim, da to, kar nameravam reči, se ujema s čuti velike večine slovenskega naroda in njegovih zastopnikov.

Najvišji nagovor pri sprejemu delegacij in poročilo gospoda ministra zunanjih zadev v proračunskem odseku sta zaznamovala kot cilj naši zunanji politiki ohranjenje in utrjenje miru.

V vseh časih smatral se je mir kot veliko dobro narodom. Dandanes, ko je treba družiti vse moči v prosepah gmotne blaginje, kateri pretijo nevarnosti od vseh strani, je pa ohranjenje miru prava potreba.

Zato odobrujem težnjo naše zunanje politike, ki se trudi, ohraniti narodom to dragoceno dobro, ter izražam željo, naj bi se gospodu ministru zunanjih zadev posrežilo, stalno ohraniti in utrditi mir z vsemi sosednjimi državami.

Ali, da je mogoče uživati dobrote miru, ne zadostujejo pobožne želje; treba je v ta namen tudi kaj storiti. Zgodovina, tisočletna skušnjava nas uči, kaj je v ta namen potrebno.

Kdor si hoče mir zagotoviti, mora biti pripravljen na boj. Si vis pacem, para bellum. To je stara resnica, ki velja še dandanes.

Bojna priprava zahteva posebno tri reči: močno, dobro izveščano vojsko, polne blagajnice ter krepke in zanesljive zavezničke.

Kar zadeva naše zavezničke, moram reči, da se zdi priprostemu človeku čudno, kako je mogoče, da smo se zvesali z državami, ki so nam v raznih časih napovedale boj in nam škodovala, med tem ko nimamo takih zvez z državami, ki so nam v težki notranji sili radostno prihiteli na pomoč.

Vendar nočem s temi besedami naši zunanji vladi ne očitati, ne svetov dajati. Popolnoma sem prepričan, da pri njenih odnošajih do zunanjih držav jo vodi najiskrenejše prizadevanje, čuvati in braniti koristi avstro-ogerske monarhije. Zato sprejemam obstoječo trozvezo in nimam proti njej ugovorov, v kolikor je namenjena, ohraniti mir in koristiti državi v slučaju vojske.

Ali neke reči ne morem zamolčati pri tej priliki. Tudi med Slovenci se oglašajo proti trozvezi pomisleki, ki izvirajo iz prepričanja, da trozveza upliva na notranjo politiko v škodo narodne ravnopravnosti slovenskega naroda.

Toda, ker ni tukaj navzoč voditelj naše notranje politike, nočem obširneje razpravljati tega predmeta.

Svetčev banket.

(Konec).

Zastopnik koroških Slovencev, posestnik Wutti, je naglašal posebno, kako

hvaležni so koroški Slovenci naši družbi sv. Cirila in Metoda. Družba ta jim je v težkem boju za obstanek najtrdnjéša zaslomba in zagotavljač imajo do nje najgloblje zaupanje. Končavši je vskliknil govornik: Bog ohrani družbo sv. Cirila in Metoda!

Na to se oglašajo za besedo urednik goriške „Nove Soče“, g. Andrej Gabršček, zagotavljač, da število goriških udeležencev, če tudi majhno, zastopa vse zavedno prebivalstvo po vsej Goriški. To število zastopa tisto iskreno in požrtvovalno rodoljubje, katero plamti v srci slehernega zavednega Vipavca, slehernega Kraševca ali Brica. Današnja slavnost je le izzvana posledica čudnih časov, nastalih mej Slovenci, posledica neverjetnih, a Bogu bodi potoženo, le prerisanih pojavov na siromašnem obnobju slovenskem.

Vse naše moči po Goriškem so uprte v to, da pridemo do primerne veljave kot skrbni varuhi slovenske in tudi avstrijske meje. A pri svoji borbi za častni blagor pa nikakor ne zanemarjamo skrbi za večno srečo. V tej borbi za častni in večni blagor treba da poslušamo doledno in v prvi vrsti glas svoje vesti ter da hodimo ona pota, katere nam kot edino prava kaže naše pošteno slovensko prepričanje. Ako bi se pri tem od katerekoli strani stavljale zapreke, onda skoči na noge vsa Goriška kot jeden mož, da odločno odbije take neplemenite nakane. Današnja slavnost je najveljavnejša priča, da ovet slovenskega naroda je z malimi izjemami edin in složen v borbi za njega častno in večno srečo. Tudi gostje z Goriškega so prihitali v prestolnico slovensko, da počaste v borbi za narodno stvar osivolega prvaka, da dokažemo, da Slovenci nismo malomaren narod, ki bi gledal mirno, ako se mu skuša zrušiti to, kar je v teku mnogih let zgradil v potn svojega obraza. In tako so bili žaljeni dični naši možje Svetec, Zupan, Žlogar in Koblar, krvavo je bila žaljena ona plemenita šolska družba, ki je nam Slovincem prirasla k srcu. Žaljenje to nam ne pojde tako hitro ne iz srca, ne iz spomina. Današnja slavnost bódi vsem žaljenim vsaj deloma v zadoščanje, kajti v tej dvorani vidimo danes majhno sličico združene Slovenije, časteče ona vzvišena načela, katera izvršuje naša družba sv. Cirila in Metoda in za katera je v trudu in znoju osivel naš Luka Svetec. V ime zavednega naroda tam ob zahodni meji slovenski dviga govornik svojo čašo v čast in razevit naše šolske družbe in na zdravje njenemu odličnemu vodstvu, imenom pa neumorno delavnemu njenemu voditelju Tomo Zupanu, tajniku Žlogarju in zagovorniku Koblarju; dičenemu slavljencu, Luki Svetcu pa zakliče:

O trosi, Bog ti sreče rož
Na vse poti,
A vam pa daj še mnogo mož,
Mož, vrlih kot si Ti!

V ime „Zaveze slovenskih učiteljev“ oglašajo se za besedo nje predsednik, gosp. nadučitelj V. Ribnikar, da častita družbi sv. Cirila in Metoda, osobito pa zaslužnemu gospodu Luki Svetcu. Dotakniviši se onega glasovitega izreka, „da

je več vreden en akademično izobražen Slovenec in več more uplivati na omiko národa, kakor 10.000 ljudskih učiteljev“, vsklikne govornik: Svet naj sodi, ali je slovensko učiteljstvo zaslužilo to ali ne! Slovensko učiteljstvo trudilo se je in se bode po svojih močeh za vzgojo národa, „vsaj smo učitelji tudi sinovi národa“. Govornik protestuje na to proti podtikanju, kakor da bi sedanji slovenski učitelji ne imeli krščanskega značaja. Slovensko učiteljstvo je bilo vedno, je in bode vedno; brez vere si slovensko učiteljstvo niti ne more misliti vzgoje in pouka. Ako se slovensko učiteljstvo bori za svoje pravice, ako se zaveda svojega poklica, zato še ni krščansko neznačajno. Takega obdolženja slovenski učitelji niso zaslužili. Vzlic takemu žaljivemu izreku hočejo učitelji tudi nadalje si prizadevati, da izobrazijo one kali, katere slovenska mati — in o tej se vendar še ne trdi, da je breverška — vlaga v srca malih otrok, da postane iz mladine — narod, veren, národen in značajan.

Ta govor je bil jedini, ki je imel v sebi nekoliko ostrejšje polemike ali pomisliti je, da je prišel iz krogov učiteljstva, globoko užaljenega po nepremišljenem in do cela neosnovanem izreku. Tu pač velja, pregovor: Kakor zakličeš v gozd, tako ti odmeva iz gozda. A tudi ta govornik se je le rahlo dotaknil resolucij katoliškega shoda — le toliko namreč, kolikor se je sedanjemu učiteljstvu odrekal krščanski značaj — in je sulico svoje zgovornosti obrnil v prvi vrsti proti onemu možu, ki je ponosen na to, da je najzagrisenejši nasprotnik národne ideje slovenske. Sicer pa bi bili morali gospóda, ki so kar tako pavšalno obsojali sedanje učiteljstvo, računati na to, da nastane energičen odpor.

Pred zaključkom je še napil gospod dr. Dolenc navzočemu starosti slovenskih rodoljubov, gosp. dra. Jarneju Zupanu, želeč mu, da ga Bog ohrani še mnogo let. G. župan Peče se je pa zahvalil v imenu udeležnikov predsedniku slavnostnega odbora, g. dru. A. Ferjančiču in vsemu odboru za prireditve „te krasne národne manifestacije.“

Politični pregled.

Notranje dežele.

V seji dne 19. t. m. nadaljeval je del Masaryk svoj govor kritizuje sistem, ki se je uvel v Bosni in Hercegovini in se naslanjajo na dividet impera ter težče po cepljenju. Govornik označuje ta sistem kot policijsk, navaja posamične slučaje sistemizovane spijonaže. Boje se Turkov, Srbom se ne zaupa, a zaupa se jedino katolikom. Vlada bi najraje izgnala srbo-hrvatsko prebivalstvo. Tira se napačna madjarska politika. Po govornikovem mnenju treba uvesti avtonomijo, a ne po uzoru zapadno-evropejskem, ampak kot zavod za vsprejemanje pritožeb. Prebivalstvo je dobrodušno, nadarjeno in fiziški trdno. Vojaštvo hvalijo povsodi, ne tako organov političke uprave. Nikari prikrijevati, ampak govoriti treba resnico. Odkrito govorjenje o teh stvareh zagotavlja delegaciji zaupanje Evrope. Avstrija naj si pri-

dobi mandat za okupacijo ne le od Evrope, ampak tudi od Bosne. Delegat Bärnreither pravi, da šolstvo ne odgovarja odnošajem v deželi, govornik bi želel, da se uvede posilno obiskovanje šol. Za avtonomijo ljudstvo še ni zdrelo. Avstrija spolnuje svojo civilizatoriško nalogo. Del. Spiničić naglašja, da more prebivalstvo petino pridelka plačevati kot desetino. Pritožiti se ni mogoče ni na najvišjem mestu, ni pri ministru. Zakaj se ne zaupa Hrvatom? Govornik želi aneksije. Državni finančni minister baron Kallay se ne protivi zemljiški odvezi, a pri tem bi trebalo spoštovati koristi in pravice vseh interesovanih delov. Na očitjanje Massarykovo, da vlada postopa po načelu divide et impera, odgovarja minister, da je skrb vladi, združiti vse elemente, ki si niso naravnost sovražni. Ko vzraste novi rod, boljšali se bodo tudi odnošaji. Minister priznava, da se tu pa tam dogajajo pogreški, a ti niso pogostejši ni večji, nego v najbolje upravljeni deželi v Evropi. Kar se tiče imena „Bošnjak“ pravi minister, da prepušča strokovnjakom, naj razsodijo, ali so prebivalci Srbi ali Hrvatje, on jih imenuje Bošnjake. Minister smatra za svojo dolžnost vzbujati v zasedenih deželah, kjer se dotikata vohod in zapad, čutstvo državno, in zavest skupnosti v veliko in močno državo.

Referent del. Suesa pravi, da je uprava ministra Kallaya dosegla velike uspehe. Delegacija konstatira lahko pred Evropo, da je Avstro-Ogerska vepela se svojo nalogo.

Vsprejel se je na to okupacijski kredit ter proračun skupnega finančnega ministerstva.

Za tem je prišel v obravnavo proračun vojne mornarice. Del. Spiničić se pritožuje, da se zapostavljajo Hrvatje v učilnicah mornarice. Prednost imajo Italijani. Del. Luzzatto se protivi tem trditvam, Spiničić pa ostaja pri tem, kar je rekel. Admiral Sternock izjavlja, da so vse narodnosti zastopane, a naravno je, da se od gojencev zahteva poznanje nemškega jezika. Ni pa res, da so inozemci v arzenalu, ker je to postavno prepovedano. Da je razmerno malo Hrvatov in Slovencev v arzenalu, prihaja od tega, ker v Hrvatski in Slavoniji ni toliko zanimanja za tesarstvo ladij. Potem se je vsprejel proračun mornarice.

Vlada je razpustila občinski svet v Liberci na Českem, kjer gospodarijo najljutejši nemški nacionalci. Mej uzroki se navaja, da so se v občinskem zastopu često držali govori, katerih vsebina je bila kazniva po obstoječih zakonih, ne da bi bil župan posegel vmes; da je ta zastop prekoračil svojo kompetenco, da ni kazal one nepristranosti, ki je neobhodno potrebna za uspešno uradovanje, da se je v svojih poročilih do predstojajočih oblasti posluževal nedostojne pisave itd. itd.

V Tridentu je umrl vodja italijanske stranke tirolske, posl. dr. Karol Dordi. Dordi je bil najjavnitejši propovednik avtonomije južnega Tirola, katerega prizadevanja glavni namen je ta, da se južni Tirol odtrga od severnega. Naši italianisimi jočejo seveda ob rakvi tega moža, slaveč ga kot uzornega in velikega patrijota.

Različne vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ ima jutri ob 10. uri predpoludne svojo sejo v prostorih „Del. podp. društva“. Ker je na dnevnem redu razgovor o mestnih volitvah, naprošeni so gospodje odborniki, da se polnoštevilno udeležijo te seje.

Važna izjava. Vrlo županstvo Nabrežinsko odposlalo je na Svetčev banket prevažno izjavo, v kateri je jasno označen program, katerega se mora neizprosno držati narodna stranka slovenska. Izjava pravi, da je program, kakor so ga

določili slovenski poslanci v Ljubljani meseca oktobra leta 1890., minimum tega, kar moramo zahtevati Slovenci, in da je torej vsakemu narodnjaku sveta dolžnost, pospeševati izvršitev vsaj tega programa. Izjava se glasi:

Spominjajoč se, da je program od 2. oktobra 1890., za kateri so se zjediniли zakoniti pooblaščenca slovenskega naroda vseh pokrajin, do skrajnosti omejen v smislu starega Bleiweisovega programa o zjedineni Sloveniji, da so ravno vsled tega vse stranke za ves narod zavezale se, brez upora sprejeti ta program ter složno in nepremično stremiti za njegovim izvršenjem, da pa je kljub tej več nego moralni obveznosti jedna stranka ali klika te stranke odcepila se od tega programa in začela potiskati narodnost v ozadje, rušiti v narodnem smislu delujoče institucije, narodne družbe in narodna društva in narodno časopisje ter v obče cepiti narodne moči v najnevarniši dobi za slovenski narod in za vse slovanske narode:

Spominjajoč se vsega tega, smatramo danes v Ljubljani velezaslužnemu Luki Svetcu prirejeni banket kot spomin na stari, specijalno oktoberski program od l. 1890., kot spomin, da so se zavezale vse stranke za ves narod nepremično držati se tega programa, in naposled kot zaresen opomin, da se zopet poprime tega programa stranka, ki mu je po svojem delovanju in sosebno po izjavah na I. slovenskem kat. shodu postala nezvesta na škodo ne samo narodnosti, ampak tudi veri in širšidomovini, ki je varna na straži ob Adriji le dotlej, dokler se ohrani in jo čuje slovenski in slovanski rod!

Preverjeni, da najmanjše odmikanje od starega, oziroma oktoberskega programa ali celo krčenje tega programa, in da vsako premikanje taktike, ki bi sedaj ne porabljala zjedinenih močij na izvršenje tega programa, bi bila našemu narodu le v pogubo, izjavljamo ob tej slovesni priliki, da stojimo vsi — faktično (dejstveno) ali domišljeno na druge strani — po svoji narodni dolžnosti neohmahljivo na stališču starega oziroma oktoberskega programa, in se držimo nepremično taktike, katere postavlja na prvo mesto sedaj stremljenje za izvršitvijo tega, od vsega naroda sprejetega in za vse stranke obveznega oktoberskega programa.

Bog in narod!

Županstvo v Nabrežini, dne 8. oktobra 1892.

Radovič Janez, Tance Ignacij, podžupan.

Čudna mistifikacija. Na drugem mestu prijavljamo govor delegata dr. A. Gregorčiča, zadevajajočega našo vnanjo politiko, odnosno naša saveznika. Vladni Correspodenz-Bureau je poročal tako pristanski o tem govoru, da smo morali misliti, kakor da je Gregorčič brez pogojno odobral svezu z Nemčijo in Italijo. Avtentični tekst govora pa nam kaže, da je pritril trojni zvez le v toliko, kolikor jej je namen vzdržati evropski mir, sicer pa je menil, zajemajoč pouk iz zgodovine, da bi Avstrija trebalo drugod iskati si zaveznikov.

Vsakako moramo protestovati proti temu, da Correspodenz-Bureau na tak način mistifikuje javno menenje.

Važnost — nujnost. Nedavno smo priobčili uvoden članek pod tem naslovom. Mirno in dostojno smo dokazovali, da se je ves prepir v Slovincih zanesel na napačna tla, kajti vprašanje: „Kaj je važnejše vera, ali narodnost?“ je že rešeno definitivno, pač pa je aktuvelno vprašanje, kje je obramba nujnejša. Za svojo trditev, da je narodnost v večji nevarnosti, nego li vera, imeli smo na svoji strani klasično pričo — ogrskega primasa Vasaryja. Ta visoki cerkveni dostojan-

stvenik piše v svojem zadnjem pastirskem listu, da katoliki se nimajo bati za svojo cerkev, pač pa se je bati za narod, „kateremu Bog ni obečal večnega obstanka.“ V pošteni družbi smo bili torej trdeči, da je vera važnejša, a obramba narodnosti nujnejša. Glede nas Slovencev, ki smo gotovo v nevarnejšem položenu, velja ta izrek še v veliko večji meri, nego za Madjare. Ta veljavni in resnični izrek hoče poslednji „Rimski Katolik“ smešiti s tem, da vaklika: „Učena argumentacija!“ Ali gospoda: pomislite vendar, da se svojo ironijo ne smešite nas, ampak smešite vrhovnega cerkvenega dostojanstvenika, na katerega smo se sklicevali mi, ter kažete s tem, da niti Vini ne spoštujete višjih pastirjev, takó, kakor zahtevate od nas, bagatelizovanih lajikov. Torej: medice cura te ipsum! Sicer pa mora vendar nekaj biti na naši argumentaciji glede važnosti in nujnosti, ker se „Rimski Katolik“ „noče prepirati“ o tem vprašanju. Dozdeva se nam, da je grozdje prekisló.

„Šiba“. Poslednji „Mir“, govoreč o novem voditelju vlade kranjske, piše:

Po drugi strani bi se pa smeli Slovenci v drugih pokrajinah tega prevrata v deželnem predsedništvu kranjskem skoraj veseliti, saj druge pomoči tako ni bilo, da bi se storil konec grdemu in odurnemu medsebojnemu prepiru. Vse naše prošnje in štajercev in Primorcev niso nič izdale; morda bo šiba zdaj Kranjce spametovala in jih preverila, da smo Slovenci še daleč od zaželjenega cilja, in da nam je toraj potrebno najprej složno postopanje in skupno vojevanje. Odkrito pa rečemo, da se nam že skoro stadi brati Ljubljanske časnike, posebno one vrste, ki tudi še zdaj, v tem resnem trenutku, nikakor nočejo prenehati s hujskanjem in zbadanjem ter dan za dnevom kar s celimi članki hotijo ostudni prepir in pogrevaje stvari, ki razun Ljubljanske preprijive gospode in tistega, ki te noslanosti spisuje, nikogar drugoga ne morejo zanimati. Vprašamo le, ali res ni več kaj drugega pisati? Ali res nemamo Slovenci drugih potreb, za katere bi se mogli Ljubljanski slovenski listi zavzemati?

Okoličani in „Mattino“. Naši okoličani so se zopet zamerili „Il Mattino“. V svojej številki od minolega ponedeljka se jezi, ker okoličani pred vsem spoštujejo svoj jezik in rod ter se-le za tem onega svojih sodeželanov, „Mattino“ se namreč repenči, ker so se priče, ki so bile zaslizane pri obravnavi proti ubijalcu Starcu, posluževale svojega materinega jezika ter — horrible dictu — prisilile predsednika, da je moral poklicati tolmača. Dalje toži ta časnikarska čenča, da so pred dvajsetimi leti vsi okoličani dobro razumeli in govorili italijanščino, dočim danes, ako jih mestjan nagovori laški, odvrtačajo s „no capisso!“ Končno pravi, da okoličani silijo svoj jezik tudi uradnikom na mestnem magistratu, kateri jim pa tudi neki odgovarjajo z „no capisso“. Seveda je po mnenju „Il Mattinove“ v Trstu le italijanščina občevalni jezik. Vendar pa priznava, da je tudi rek „no capisso“ prav dobro sredstvo za razširjanje svojega jezika. Mi zatorej priporočamo našim vrlim okoličanom, da zavrnejo lahonske vsiljence, ki jim čenčajo v svojem jeziku z „ne razumem“, osobito one, ki pri njih iščejo političskih zdražb. Okoličan je tu doma ter ima pravico, da se njega jezik počeva, kakor laški. Okoličani, poslužujte se svoje materiščine povsod, posebno pa v obečevanju z mestnimi uradi, kajti vi nosite velikanska bremena občinskih doklad. Pomnite dobro: kdor ne spoštuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

Notranja politika daje povod tudi tržaskim časopisom, da izražajo svoja mnenja o njej. Vsi lahonski listi se veselijo sploh, da je sedanji ministerski predsednik krenil na levo stran ter se nadejajo velikih uspehov v italijanizovanju tukajšnjih dežel.

Kakor znano bili so dosihdob liberalni Nemci zvesti zavezniki Italijanov, kojih težnje so vsikdar vidno podpirali. Sedaj, ko je Taaffe odločno krenil na levičarsko stran, nadejajo se tudi primorski Lahi še ugodnejšega položaja ter slavo pojejo onemu in istemu Taaffeju, katerega so zadnja leta zaničevali. Nekdaj „slovanski“ Taaffe je postal po takem kar čez noč tudi ljubljene primorskih in avstrijskih Italijanov v obče. Posledice nove političske smeri kažejo se že v imenovanju novega predsednika Kranjske. Ali pravični Bog ne zapusti Slovence. Ako nas ni strla mogočna roka Turkov in drugih neprijateljev v tisočletjih, ne premaga nas niti sedanja političska smer. Čim silnejši je pritisk, tem hrabrejše bodemo stali na braniku naših zajamčenih pravic!

Občinske doklade dajejo povod dolgim razpravam proti mestni upravi v našem „Mattino“. Osobito našteva „Mattino“ razne grehe magistratne gospode, doprinešene s tem, da pomagajo raznim ljubljencem do nezasluzenih mest in služeb, in potratnost uprave sploh. „Mattino“ udriha najbrže zato, ker od njega ne vdobiva nikake podpore, dočim drugi listi molóe o vsej stvari, že vedo zakaj. Čudno je pa, da uprav imenovani list najbolj soglašja z istim magistratom tedaj, kedar je govor o narodnih stvareh; posebno pa mu zraste greben, kedar piše o nas Slovincih, ki smo mu uprav trn v oči. Sicer pa cenimo jako nizko vse te ekspektoracije „Mattinove“, naperjene proti magistratu; saj ne prihajajo iz iskrenega srca.

Uboge žrtve. Nek italijanski list pravi, da so naši okoličani uboge žrtve gosp. Nabergoja, ki jih plaši in bega, dočim jim meščani dajejo zasluzka ter jih tako preživljajo. Ta list omenja tudi procesa proti morilcu Starcu iz Kontovelja naglašajoč, da so priče govorile agolj slovensko — zbok česar da se je potratilo mnogo časa —, dasi morajo znati italijanski, ako hote po mestu prodajati svoje pridelke.

Tej laški čenči treba da privoščimo nekoliko odgovora. Okoličani so res uboge žrtve, a ne Nabergojeve, ampak one mestne gospode, ki jih črti in — izkoristuje. Gosp. Nabergoju ne treba ščuvati okoličanov, ampak sami so toliko zavedni, da zahtevajo svoja prava. Kar se pa tiče pridelkov, koje prodajajo po mestu, nam bodi dovoljeno trditi, da so okoličani vsaj toliko dobrotniki meščanov, kolikor so meščani njih dobrotniki. Kaj pa bi počeli, da jim živež ne pride z dežele?! In če jim daste dela in zasluzka, daste jim ga le zato, ker je to v vašo lastno korist. Ne iz dobrohotnosti izročate dela okoličanu, ampak vi izkoristujete njega iz vednosti in ročnosti. Kar se tiče teh „dobrot“, je najumestnejše, da molčite. Bedasto je, da govoriste o „provokacijah“ v sodni dvorani, obstoječih v tem, da priče izjavljajo v svojem materinem jeziku. Kaka provokacija je to?! Po zakonu bi se morala vsa obravnava vršiti materinem jeziku zatočenca, ne pa pomočjo tolmača. Kaj moremo mi za to, da gospodje advokatje tržaski ne umo in nočejo umeti našega jezika, ki je vzporedno z italijanščino tu občevalni jezik in mu grede v šoli in uradu iste pravice kakor italijanskemu. Kdor zahteva, da se vršijo obstoječi zakoni, ta ne zasluži imena „izzivalec“, pač pa so nevarni ščuvanci oni, ki hote drugim kratiti celó — človeške pravice.

Dá, dá: uboge žrtve so naši okoličani — žrtve narodne in političske nestrpljivosti.

Izpod Čavna nam piše nekdo, da se je trgateg tamkaj vršila pri lepem vremenu. Vinska kapljica je izvratna in tudi precej obilna. Le kupcev ni za ta glavni pridelek. Ubogi kmet res ne ve, kako bi poplačal velike davke. — Potem pa naš gospod dopisnik rezkimi besedami obsoja dogodke pri občnem zboru društva „Sloga“, obžalovaje, da se vprašanje jugoslovanskega kluba ni dognalo po želji ljudstva. Gospod dopisnik naj oprósti blago-

hotno, ako ne prijavimo njegove sodbe, dasi se strinjamo žnjo. V trenutku, ko že imamo Slovenci več kot preveč mejsebojnega prepira, res ne maramo drezati, a uverjen naj bode, da stvari dozorevajo same po sebi in izvestno pride skoro trenotek, ko se bode našim voditeljem odločiti na desno ali levo. In ko se odločijo: narod sam bode sodnik.

G. dopisnik omenja tudi neke prepovedi v cerkvi Matere božje na sv. Gori dne 9. t. m., ko je g. prepovednik vse goriške Slovence pometal mej framasone. Ne razgrevajte se gospod dopisnik in potolažite se: „so taki časi zdaj!“ — Sicer pa ti srditeži ne določijo bodočnosti naroda slovenskega: ampak določil si jo bode sam. V tem pogledu se je pa najmanje bati Goriškim Slovincem, kajti narodno vzbujen in politički dozorel narod se ne da tako lahko begati, kakor narod, za kojega političko izobrazbo se ni nikdar nič storilo. Vsaj nas razumete!

Slavnemu c. kr. finančnemu ravnateljstvu v blagohotni prevdarek. Vedno se nam obeta od naših oblastnih ravnopravnost in gg. ministri pozivajo poslance, naj jim javijo vsak slučaj, v katerem se se niže oblasti pregrešile proti ravnopravnosti; a Slovenci na Primorskem smo do danes še vedno skoraj na isti stopinji kakor pod liberalnimi ministerstvi, čeprav smo se že neštevilokrat sami ali po svojih poslancih v tem oziru na pristojnem mestu pritožili.

Danes hočemo zopet navesti eklatanten slučaj, kako se prezira naš jezik pri nekaterih oblastih.

Sežana je, kakor obče znano, čisto slovensk okraj in tam ne najdeš niti 10 Lahov ali Nemcev, tudi če jih iščeš z lučjo pri belem dnevu.

Vendar ne dobiš pri tamošnjem c. kr. davčnem uradu slovenskih golic (blanketov) za menjice.

Ako se pritožuješ in izrečno zahtevaš slovenske menjične golic, odgovarjajo ti, da „od zgoraj“ ne dobivajo drugih golic, kakor samo laške (!) in nemške.

Ali sedaj ne vémo, ali nam res „od zgoraj“ nočejo poslati slovenskih golic, ali pa noče slavni c. kr. davčni urad v Sežani tacih zahtevati.

Vsekakor, se žalita s tem jednako-pravnost in naša narodnost, ako se v okraju, kjer skoraj nihče ne razume laškega jezika, prodavajo laške golic, a se nima v zalogi golic v slovenskem jeziku, katerega jedinega razumejo vsi prebivalci tega okraja brez izjeme.

Quosque tandem . . . !

Italijanizacija napreduje! Poitalijančevanje okolice po takozvanih „slovenskih“ šolah okoličanskih napreduje, četudi polagoma in na skrivaj. Kar sam ne zmôre magistrat, to opravijo vestno in skrbno njega Benjamini mej slovenskimi učitelji na spodnje-okoličanskih šolah. Laških paralel na okoličanskih šolah bilo je toliko treba kakor vozu peto kolo. Okoličansko ljudstvo ni nikdar občutilo te potrebe in je nikdar ne bode. Vendar so se ustanovile te paralele na ljubo in po zaslugi nekaterih učiteljev-voditeljev na okoličanskih šolah. Ti „skrbni“ voditelji uplivajo neposredno ali posredno na posamične starije šepetajoč jim na uho o blazenosti laškega pouka. Na podlagi take „preparacije“ ubozega ljudstva napravijo potem poročilo na svojo predpostavljeno magistratno oblast, da je v tem ali onem kraju potreba laške šole. Magistrat si seveda ne pusti dvakrat reči kaj takega, ampak kar hitro preskrbi potrebne prostore in moči, da se odpré v tem ali onem okoličanskem kraju laški razred. Tako so po našem prepričanju nastale vse laške šole in vzporednice po okolici. V bližnjem Rojanu obstajal je po „zaslugi“ tamošnjega sedanjega vodje Bonina tretji in četrty laški razred. Bonin je odšel; a povrnivši se letos v Rojan, našel je — kakor poižvedamo iz lokalnih listov — nov prvi laški razred, kateri se je (ako res obstoji) porodil pod vodstvom se-

danjega vodje. Ta laški razred mora seveda tudi zadoščati popolnoma svojemu „lepoglasnemu“ imenu. Učitelj v njem je izvestno trd Italijan, a treba mu pomočnika — učitelja veronauka, kateri naj bi v tej šoli predaval slovenskim otrokom krščanski nauk v najboljšem florentinskem jeziku. A domačega gospoda župnika ali kapelana ne morejo rabiti, ker ta dva gospoda bi besedo božjo razlagala v domači, otrokom edino umevni besedi! Mestna delegacija je namreč prosila tukajšnje škofijstvo, naj bi „delegovalo italijanskega duhovnika iz mesta, da bi poučeval krščanski nauk v prvem razredu rojanske šole!“ „Independente“ pristavlja temu sklepu, da utegne škofijstvo ugovarjati, čeprav gre tu za krščanski pouk. Kolika je gospodi skrb za vero, kažejo najbolj z raznimi svojimi sklepi, kojih namen je jedino ta, da zavirajo verski pouk ter s pomočjo laškega jezika silijo ubogo okoličansko deco, da ostaja neuka v verskem in drugih predmetih. Zato pa, zapomnite si okoličanski stariši, da prvi namen ljudske šole je jedino ta, da se otroci nauče kaj koristnega. Verski pouk v šolah je v sedanjih pohujšljivih časih živo potreben, zato pa vpisujte svoje otroke v tiste šole, kjer se jedino ta pouk more vršiti vpešno, to je, v materinem jeziku. Pred vsem vam bodi skrb za dušno vzgojo svojih otrok; te vzgoje pa na šolah, kjer se celó krščanski nauk uči v tujem jeziku, gotovo ne dosežejo. Ne v laških, ampak v slovenskih razredih je prostor slovenski deci! —

Svetčev banket. Iz Trsta, njega okolice in iz Istre so došli nastopni telegrami: (Konec.)

Trst. — Slava tebi Svetec, oče, steber domovine naše mile, katero nam brat dušman stroti hoče. Živeli Koblar in somišljeniki. — Kalan Andrej, Gasperuzzi Lucija, Počkaj Marija, Ipatov Franja, Fabjan Marija, Počkaj Anton, Zelan Franjo, Ipatov, Gropajo Josip, Jajčić, Umek Ivan, Čokelj, Čokelj I., Gulin, Krmpotič Josip, Polič Fran, Tržičan, Volčič Vjekoslav, Fabjan Josip, Senožek, Vičič Josip, Kravos Miha, Pertot, Poljšak Miha, Colja, Švagelj.

Trst. — Slava vrlemu zagovorniku družbe sv. Cirila in Metoda! Živelo nje vodstvo! — Ženska podružnica.

Trst. — Cvela družba Cirila-Metoda! Živio Svetec! — Mikota, Kocijan, Janša.

Trst. — Slava Svetcu! Živela družba sv. Cirila in Metoda! Živelo njeno vodstvo! — Moška podružnica.

Trst. — Slava braniteljem narodnih svetinj! Naprej! — Trebičan, Skorkljan.

Trst. — Boreči se zoper narodne nasprotnike ob obalih Adrije visoko cenimo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Bog živi njeno skrbno vodstvo! Proč z narodno mladostjo in naprej po starem geslu! Občinarji Rojanski: Katalan Josip, Pertot Josip, Piščanec Anton, Piščanec Just, Turk Josip, Gregorič Ivan, Požar Josip, Katalan Josip, Ferfolja Franjo, Mikelič Franjo, Bremic Anton, Piščanec Andrej, Gerdol Ivan, Vrabec Anton, Piščanec Josip, Piščanec Ivan, Katalan Anton, Piščanec Andrej, Ščuka Mihael, Piščanec Ivan Marija, Zlobeč Franjo, Piščanec Franjo, Ferluga Ivan, Marija Černe, Jurij Majcen, Franjo Pegan, Josip Ferluga, Jakob Trnovec, Franjo Stebel, Ivan Ferluga, Andrej Kramar.

Trst. — Slava Svetcu, Koblarju in sedanjemu družbinemu vodstvu! — Bivši odbor podružnice na Greti.

Trst. — Prisustvujoč v duhu svečanosti vsega slovenskega naroda, kličemo naučeno: Slava vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda! Živeli: Svetec, Koblar! Pogumno in odločno naprej! — Politično društvo „Edinost“.

Trst. — Zbranim somišljenikom rodoljubni pozdrav! — Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu.

Trst. — Bog živi Svetca in Koblarja, branitelje naše prevažne šolske družbe! Bodimo jedini, da napredujemo duševno in gmotno. — Rojansko posojilno in konsumno društvo.

Trst. — V duhu radujemo se z vami ter kličemo navdušeno: Slava rodoljubnemu Svetcu in družbi sv. Cirila in Metoda. — Kerže, Grebene, Pegan, Štriftof, Muhek, Zaloker Ivan, Valenčič Ivan, Pavlovič Anton, Lampe, Prelog, Kocijančič.

Trst. — Sakupljenim braniteljima liberalnih načela žele uspeh Hrvati — Križ, Gjivič, Maroevič.

Trst. — Presrčno pozdravlja vse zborovalce, izrekom željo, da se tesno združijo vsi narodni elementi proti narodnemu in duševnemu nazadnjstvu. — Dr. Truden.

Trst. — Slava Svetcu, neustrašenemu zagovorniku svete narodne stvari! — Rodbina Mankoč.

Trst. — Svetoivanska podružnica kliče družbi sv. Cirila in Metoda in njenim slaviteljem srčni: le tako naprej! — Trobec.

Trst. — Od sinje Adrije obale kliče z dna srca planinski sin: Naj živi Svetec! Živi, cveti, rasti narod in društvo Cirila in Metoda. — Gulin.

Sv. Ivan pri Trstu. — O ljubi starček! Neki neizkušeni in mladi ljudje, koji po silii zagovarjajo narodnost, pa za vse druge, dobroznane namene, hočejo Tebi, ki si bil velik prijatelj očeta Bleiweissa, pot kazati! V imenu tukaj trpečih, Te prosimo, primi omenjene za roko, kakor oče svojega otroka, pripelji jih k nam, da vidijo, kako lastni sinovi, učeni in prosti, na vse načine delajo, da naše neodložno ljudstvo v svoje mreže vlove, da potem kakor besni proti lastnemu narodu in v škodo veri delajo! — Negode.

Trst. — Živio v narodnem boju osiveli prvoboritelj Svetec! Bodi nam uzor v narodnem delovanju. — Tržaški Sokol.

Sv. Ivan pri Trstu. — Povdarjajoč, da nam je ljubša jedna slovenska osnovna šola kakor deset nemških akademsko-izobraženih seminaristov, kličemo slavni družbi in uzglednemu vodstvu: „Slava!“ — Rodbina Nadlišek.

Sv. Ivan pri Trstu. — Trd, neizprosen bodi narod slovenski, kadar je braniti pravice svoje! — Svetoivanci.

Moški podružnici družbe sv. Cirila in Metoda podarila sta 5 gl. gg. Edvard Kratochvil in Ivan Macher v Kotoru mesto brzojavne čestitke in pozdrava udeležencem Svetčevega banketa.

Šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu podaril je g. I. Macarol podobo, predstavljajočo „Očee naš“. Prosimo tudi druge rodoljube, da bi se spomnili naše šole in mladine primernimi knjižicami, podobami itd.

Jour fixe je danes zvečer v slovenski čitalnici. Začetek ob 9. uri.

„Odbor Slovenskega pev. društva“ se je pri prvi seji konstituiral nastopno: Podpredsednik g. dr. G. Gregorin, tajnik A. Janša, blagajnik: J. Mikota, arhivar: I. Umek, nadzornik pevskih vaj: Fr. Čargo.

Veselica „Tržaškega podp. in bralnega društva“ bode jutri 23. t. m. u dvorani „Mally“ ob 7 uri zvečer. Ustopnina je 30 nč. za osebo.

„Bralno društvo pri Sv. Ivanu“ vabi na otvoritev novih društvenih prostorov, ki se bode vršila v terek dne 1. novembra 1892. Razpored: 1. Slavnostni govor. 2. Tamburaški zbor. 3. Mlinar in njegova hči, žaloigra v petih dejanjih. — Ustopnina k veselici 30 kr. Sedeži pri veselici v 1., 2. in 3. vrsti 20 kr., v 4., 5. in 6. vrsti 10 kr. — Začetek točno ob 6. uri zvečer. — K obilni udeležbi vabi ODBOR.

Članom „Matice Hrvatske“ priporočamo toplo, da se pravočasno in na novo oglašajo za knjige, ki izidejo proti koncu t. l. in ne zaostanejo za onimi prejšnjih let, kar se dostaje vrednosti in krasote. „Matica“ izda za to leto 9 knjig, jedna lepša in vrednejša od druge. Nijednega izobra-

ženega Hrvata in Slovenca ne bi smel biti, ki ne bi imel krasnih knjig „Matice“. Članarino starih in novih udov v Trstu in okolici vsprejema, da je prikladnejše, čuvar „Slavjanske Čitalnice“ (Via S. Francesco št. 2.), ali pa poverjenik „Matice“ g. Gjurjo Vučković, trgovec v Trstu.

Nov urnik uvedel se je zopet v tukajšnjem carinskem uradu in sicer: od 15. okt. do 15. febr. od 8. ure zjutraj do 4. pop. in od 15. febr. do 15. okt. od 8—12 predp. in od 2—6 popoldne.

Drobnosti. 10letnemu dečku F. Gasparini v Miljah padle so težke duri na glavo, ko se je pri njih igral, ter mu jo zmečkale. Ubožčeku je oko stopilo iz ocesnice. Prenesli so ga v bolnico. — 60letna J. Padovan je bila prepričana, da njen mož zahaja k neki drugi baburi. Varana žena se je podala k zapeljivki ter jo ozmerjala prav pošteno. V tem pa je stopil vmea njen mož ter jo tako naklestil, da je morala v bolnico. — Znani Treves-šel je minole dni v neko hišo v ulici Donota ter tu našel zaprt mater s tremi otroci. Mož jo je zapustil pustivši jo samo z otroci, ker jih ni mogel več vzdrževati. Najdanci so bili v največji revščini ter je mati radi lakote že začela noret. Poskrbelo se je začasno za njih prehranitev.

Poskus samomora. Neki čevljar šel je v stranišče gostilne „All' Abbondanza“ ter tam izpil mianice. Gospodar gostilne našel ga je še o pravem času, ko se je zvijal bolečin. Prenesli so ga v bolnico, kjer je upati, da okrova.

Poskus samomora pri sodišču. Včeraj predpol. imela se je vršiti obravnava proti krošnjarju Paskaliju Angiolichio radi težke telesne poškodbe. Neposredno pred obravnavo naprosil je zatoženec spremljajočega ga redarja, da mu dovoli iti na stranišče. To priliko je porabil, da je izpraznil stekleničico, v kateri se je nahajal strup. Kmalu na to prišla ga je božjast in se ga morali prevesti nazaj v zapore. A obravnava se je vršila vsajedno v nonavzočnosti zatoženca in ga je sodišče obsodilo na dve leti težke ječe. Zajedno se ga istira iz dežele, ko prestane svojo kazen.

Paštenjakovič — v kletki. 33 letni Hugo Loy bil je nastavljen kot pisar pri mestnem magistratu v Trstu. Mej družimi nalogami dal mu je magistrat tudi ono, da eksekutivnim potem iztirja nekatere zastale davke in doklade. Loy kot magistratni uradnik je sicer natančno izvrševal svojo nalogo, a od iztirjanih zneskov odrajtal je le en del mestni blagajnici, drugi del pa vtikal v lastni žep. Na tak način je izneveril okolu 1500 gold. Te dni je stal Loy pred porotnim sodiščem, ter je bil obsojen, kakor smo že javili, radi poneverjenja na dve leti težke ječe. Zapadel bi bil še večji kazni, da niso porotniki izključili uradno poneverjenje ter obsodili ga samo radi navadnega poneverjenja. Ni nam treba omenjati, da se je tudi to poneverjenje izvršilo v mestni hiši, katero liberalni listi imenujejo bahato — il palazzo di vetro.

Detomor. Pometalec ulic Ivan Metton našel je v ulici Cereria mrtvo truplo novorojenega deteta, zavito v cunjce. Na lice mesta došli zdravnik je konstatoval, da je dete umorjeno. O brezsrčni materi se ne ve dosedaj niesar.

Književnost. Janez Cigler, slovenski pisatelj. V spomin stoletnice njegovega rojstva, spisal Ivan Vrhovnik, župnik trnovski v Ljubljani, na svetlo dala in založila družba sv. Cirila in Metoda. V tej knjižici, ki se kaj dostojno pridružuje prejšnjim sedmerim knjižicam, katere je doslej podarila dična naša družba svojim članom, opisuje nam poklicani gospod pisatelj „prvega povestničarja slovenskega“ v vseh opredelkih njegovega plodonosnega delovanja od rojstva do smrti, in sicer v poljudni, uprav klasični slovensčini, kakeršno bi priporočali in želeli vsem našim slovstvenikom. Spis je okrašen s tremi ilustracijami, ki predstavljajo podobo Janeza Ciglerja, njega rojstno hišo v Udmatu pri Ljubljani in pa grobni spomenik njegov na Višnjegorskem pokopališču. Knjižica je vrhu tega jako lično vezana in cena 20 kr. je toli nizka, da

si jo more omisliti pač sleharni, čitanju več Slovenec. — Mi to preizvrstno knjižico priporočamo prav gorko vsem čitateljem svojim.

„Ljubljanski Zvon“ vsebina 10. zvezka:
1. A. Funtek: Prolog pri slavnosti tvoritvi deželnega gledališča. 2. y.: V kletki. 3. Josip Starč: Lisjakova hči. Povest. (Dalje.) 4. Ratišlav: Pri vodnjaku. 5. Dr. Jožef Rakež: Okó. 6. Slovén: Tožno jézero. 7. R. Murnik: Signor Giannino. (Humoreska.) 8. A. Trstenjak: Slovenci v starem deželnem gledališču. 9. A. Dolenc: Okolo svetá. (Dalje.) 10. I. Minarič: Ponoči. 11. Novo deželno gledališče v Ljubljani. 12. Fr. Magdič: Slovárski páberki. 13. Književna poročila: III. Dr. K. Štrekelj: Dr. V. Oblak. „Das älteste datirte slovensche Sprachdenkmal“. (Konec). IV. Dr. M. Murko: Slavjanskoe obozrenije. (Konec.) 14. Listek.

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadruga z omejenim poročivom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporoča kupovalcem v Trstu in iz dežele. 10-104

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Najelegančnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporoča svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonijalnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Via Arcata, nasproti hiše Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sitone. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorganite (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirčuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporoča slav. občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slaščic, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghenga in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni stroji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštno tiskarice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevarja, Via Barriera v e c h i a št. 17 pekovski mojster, priporoča kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maalo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporoča svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabris“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenege, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso)). Po dvakrat na dan frišno opresno mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in aznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporočuje svoja izborna istrska vina častitim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanju postavljeno; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitim gostom se priporoča tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra istrska kapljica. 14-25

Ivan Prelog priporoča svoji trgovini v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarjski mojster, Via Romagna št. 6, priporoča se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko s adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici „Caserma“, glavni shajališči tržaških Slovincov vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Sorli, kavarnar. Cl.

Jakob Janež tapetar via Stadion št. 10 na dvorišču priporoča se slavnemu občinstvu za vsakovrstna tapetarska dela, kakor zof, madrace, naslanjače itd. Zagotovi točno in hitro postrežbo po jako nizki ceni.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne točaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via Ghenga, toči izvrstna istrska in furianska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furiansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunanji in sicer loko štafion Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kake druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporoča za naročila Covacič. 5-39

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Francesco priporoča vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajanja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, slaščice itd. 40-48

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, prodaja vsake vrste manufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih avstrijskih tovarn. Cene nizke. 49-38

Oznanilo.

Daje se p. n. občinstvu na znanje, da bode leto in vsako leto naprej živinski in mešani semenj sv. Martina v Komnu na 10. novembra, oziroma ako bi bila na isti dan nedelja ali praznik pa na 11. novembra in ne več na 12. novembra. Domača in tuja živina prosta je na tri leta štantnine.

Županstvo Komen
17. oktobra 1892.

Župan: Kovačič,

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg ohekov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolunosti. Izvrstna namizna in desertna vina, izborna kuhinja, Droherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljnemu naklonjenosti slavnemu občinstvu. 104-13

P. Favero.

Živic in družb.

(Schvitz & Comp.)

v TRSTU, ulica Zonta šte. 5, priporočajo svoje mline in stiskalnice ali preše za napravo vina, pumpe, cevi, slamoreznice itd. — izdelujejo vodovode, tvornice, mline in drugo.

VINSKIM KUPCEM IN GOSTILNIČARJEM

se priporoča podpisani najiskreneje, zagotavljač vestno poslovanje pri vsaki vinski kupčiji. Prosi torej, da se vinski trgovci, gostilničarji in kupci zaupljivo obrnejo nanj.

Giuseppe De Colle

patentovani in zapriseženi vinski mešetar v

Višnjaju (Visignano) v Istri.

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104-27 TRST 12-12
Corso, Piazza della Legna št. 1.
Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelki. Lak za kočije, z Angloškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Krojaški mojster

FRANINAMO

naznanja sl. slovenskemu občinstvu, da je svojo delavnico preložil na Corso št. 8 II. nadstr.

Zagotovljajoč ceno in točno postrežbo se priporoča najiskreneje sl. občinstvu.

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih vod, zmetih oljnatih barv najfinih vrst; ruže, rumene, zelene, vijanje in črne po 28 nov. kilo. Svinčnata belilo po 32 nov. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 nov. kilo. Razen tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste ter po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitoga krepila od Kwizde (Korneuburger Viehnährpulver) za živino. Zaloga miodij, barv, zdravil; zaloga žveplja in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 31-50

Častni diplom
Zagreb.

1891.

Zlata kolajna
Temesvar.

KWIZDE

restitucijski fluid

Pralna voda za konje — Cena jedne steklenice 1 gld. 40 kr. a. v.

Porablja se že 30 po dvornih hlevih in večjih hlevih vojaštva in civila vojačenje pred velikimi napori in zopetno krepčanje po naporih, ko se noge in pahnejo ali kite otrpnejo itd. usposobi konja za velika dela v vežbanju.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrečno

Kwizde restitucijski fluid

Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

I

GLAVNA ZALOGA

FRAN IV. KWIZDA

c. in k. avstr. in kralj. rum. dvorni založnik, okrožni lekar v Korneuburgu pri Dunaju.

Vsi stroji za kmetijstvo

vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice,

čistilne mline za žito,

izbiralnice,

rezalnice za krmo,

mline za sadje,

tlačilnice za sadje,

tlačilnice za grozdje in vino,

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja najceneje

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Hustrovan katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastonj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnjo — jamči se zanje — pogoji so ugodni.

1-20

Cene so se znova znižale!!!

16-20